

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

AAEP II
Afghanistan Agricultural Extension Project II

د پسونو او اوزو اداره

د جاوید قریشی
ویج مسول شرقی زون
نروید پروژه

Ketabton.com

د پروگرام عنوانونه

- تغذیه
- نسلگیری
- د لنگون څخه مخکې او وروسته تدابیر
- د میری او اوزی لنگون ته آماده کول
- د لنگون لپاره د ځای انتخاب او برابرول
- د اوزی او میری صحت اداره کول
- د نوکانو غوڅول

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

نسلگیری

تولیدی پارامترونه

اوزه

میره

- بلوغیت: ۵ الی ۱۰ میاشتو کی
- د نر طلبی وخت: ۲۴ الی ۳۶ ساعت
- د میری د نر طلبی وخت : ۱۶ څخه ۱۹ ورځي (اوسط ۱۷ ورځي)
- میری معمولاً ۲ میاشتی د لنگون څخه ورسته جفت گیری ته آماده کیږی.
- د حاملگی دوره: ۱۴۴ تا ۱۵۲ (اوسط ۱۴۷ ورځي)
- د حاملگی دوره: ۱۴۴ تا ۱۵۲ (اوسط ۱۴۷ ورځي)
- ۱ نر ۳۵ اوزو لپاره
- ۱ نر ۳۵ اوزو لپاره
- بلوغیت: ۳ الی ۷ میاشتی
- د نر طلبی وخت: ۲۴ الی ۴۸ ساعتونو
- مناسب وخت د جفت گیری لپاره اخیری وخت د نر طلبی دی.
- د اوزی د نر طلبی دوره: ۱۷ تا ۲۴ (اوسط ۱۹ الی ۲۱ ورځي)
- د حاملگی دوره: ۱۴۴ تا ۱۵۲ (اوسط ۱۴۷ ورځي)
- ۱ نر ۳۵ اوزو لپاره

د ځوانو اوزو او میرو د نر طلبی موده نسبت پاڅه عمر لرونکو ته ۱-۲ ورځو پوری کمه

د جفت گیرۍ فصلونه

- پسونه نظر په نسل پوری ۱۸-۳۰ میاشتو پوری خوانی اعظمی حد ته رسیږی
- پسونه د هغه څارویو د جملې څخه دی چی Polyesturs دی (څو ځلې په کال نر طلبی کیږی)
- پسرلی
- منی

د اوزی او میږی د نسلگیری لپاره اماده کول

• Flushing : د کانسنتری موادو تهیه کول
مخکی د ۳-۴ هفتو د نسلگیری (۲۵۰
گرام کانسنترت)

1. د تخمو تعداد کی زیاتوالی راوولی چی
سبب دوه گونی او دری گونی کیری
وسبب دوگانگی و سه گانگی میشود
2. د سالم لنگوال فیصدی د ۱۰-۲۰
فیصدی پوری لوړوی.

دوام

- میری: د وړیو ټولول او د مقعد د برخې پاکوالی.

- نر پسونه: د تناسلی اعضاو سره د وړیو قیچی کول او پاکول

ادامه

Eyeing یا د سترگو پاکول د وړیو څخه

- د وړیو قیچی کول د سترگو شا او خوا څخه چی د رنډیدو مخنیوی لپاره

ادامه

Crutching

- د میړو د تناسلی اعضاو څخه د وړیو قیچی کول
- جفت گیری اسانه کول

Ringing

- د وړیو قیچی کول د پسونو څخه مخکې د نسلگیری څخه عبارت حد اقل باید اطراف گردن و شکم پشم گیری شود
- جفت گیری د پسه د میړی سره اسانه کول

د نسلگیری لپاره د میری او پسه انتخاب

- میری او پسه باید خپل ۷۰٪ اعظمی وزن اخستی وی
- پسه عضلات باید قوی وی، بدنی وضعیت یی ښه او قوی پښي ولری چی د عیب څخه خالی وی.
- پسه باید ښه شهوت لرونکی وی
- د سکروتوم کی باید دوه خصیه لرونکی وی.
- د نوی حوانی میری د وخت څخه مخکی نسلگیری د میری د ضعیفوالی، مرگ سبب کیږی.

Estrus (نرطلبي)

- استرس هغي مرحلي ته ويل کيزي چي اوزه او ميړه نر طلبي علامي ښکاره کړي او جفت گيري لپاره آماده شي.
- استرس وخت به ميړو کي ۲۴-۳۶ ساعتونو پوري او اوزو کي ۲۴-۳۸ ساعتونو پوري دوام کوي.
- د استرس علامي په اوزو کي نسبت ميړو ته واضح وي.

د نر طلبی علامی

- د مهبل سوروالی او افرزات
- د لکی خوځول
- په نورو څارویو ختل
- د نر څاروی په لټه کی
- غږ اوچتول
- ودریدل
- پشت خود با اشیا مالیدن
- ځوان څاروی بنکاره نښی بنکاره کوی

جفت گیری Cross breeding

- اسانه طريقه ده
- ارزانه ده
- بچی یی سالم وی
- بچی یی قوی وی
- د ناروغیو په مقابل کی مقاوم وی
- بڼه تولید مثل لری

د بلارېوالی نښی

- نرطلې نښی نه ښکاره کوی (کارپوس لوتیم پروجسترون هورمون تولیدوی)
- وزن اخلی او چاغ ښکاری
- د بلارېوالی پیشرفته نښی
 - د ولوا پراخیدل
 - د غولانځی د تی سرپینناکه کیدل
 - د غولانځی غتوالی
 - د غولانځی د رنگ سوروالی
 - غولانځی د تی سوروالی

د بلاربوالی په وخت کی د اوزو او پسونو مراقبت

لاندی نقطی باید د بلارب څاروی د بڼه مراقبت لپاره په نظر کی ونیول شی

- عکس

- د لوری رمی څخه د بلارب څاروی جدا کول
- بلارب څاروی باید ونه ویروول شی
- شود بلارب څاروی باید په منډو نه شی او د زیات بیروبار مخنیوی وشي
- د خرابی هوا څخه باید به امان کی وی خصوصاً د ژمی په موسم کی
- د اوړی په موسم کی باید سوری جوړ شی

د بلاربوالی په وخت کی باید مناسبه تغذیه

۳ الی ۴ هفتی مخکی د لنگوال څخه

گټي

- د څارویو په خوراکه باید متراکم خوراک په تدریجی ډول زیات شی
- د نوی تولد شوی بچی به صحتمند وی
- د غولانځی انکشاف او د شیدو تولید په آینده کی زیاتوی
- د لنگوال په وخت د څاروی مقاومت لوړوی
- یا هغه چراگاه ته چی ښه کیفیت ولری انتقال شی
- څاروی باید اوبو په اسانی لاسرسی ولری
- لنگوال یی اسانه وی

د لنگوال لپاره اماده گی

- ❖ د لنگوال څخه مخکې علایم
- ❖ د لکې عمودي حرکات
- ❖ د رمې څخه جدا پاتې کیدل یا جدا کیدل
- ❖ مخکې پینو په وسیله ځمکه گړول
- ❖ شاته پینې کړی نیول
- ❖ په مکرر ډول کښیناستل او ودریدل

د لنگوال لپاره د خای اماده کول

د خای اماده کول

- جدا خای باید جوړ شی
- بستر باید تهیه شی
- د نوی زیریدلی بچی لپاره باید خای اماده شی
- نوموړی خای باید مناسبه گرم وی

د څاروی اماده کول

- دوره حاملگی: 3 ± 147 ورځي
- د بلاربوالی په اخیرو ورځو کی باید څاروی د نوروڅخه جدا شی
- جدا خای کی باید وساتل شی
- نرم غذاګانی باید ورکړل شی
- متراکمی خوراک باید ورکړل شی
- ترمی اوبه باید تهیه شی

پاک کردن محل زایمان

- دلنگوال خخه وروسته باید فرش لیری شی او خای باید پاک شی
- پلاسنتا یا پریوان پاتی شونی باید لیری شی او مناسب خای کی خبن شی
- نوی او تازه بستر باید خاروی او بچی ته تهیه شی

د نوی زیریدلی بچی مراقبت د لنگوال څخه وروسته

- معمولاً د بچی مور د بچی مراقبت کوی.
- د پاکی ټوټی په وسیله د نوی زیریدلی بچی پوزه او خوله پاکول
- ارام محیط جوړول ترڅو د بچی او مور ترمنځ رابطه موجوده وی
- د بچی مور ته باید تحریک شی چی خپل بچی وڅټی که احياناً بچی یی نه څټه باید د بچی د پاسه د غنمو سبوس یا مالګه واچول شی ترڅو مور یی تحریک شی او بچی وڅټی

د نوی زیریدلی بچی مراقبت د لنگوال څخه وروسته

- د لنگوال څخه ۱-۲ ساعته ډیر مهم دی
چی د مور او بچی ترمنځ رابطه باید
کله شی او بچی باید مور وروی

د نوى زیریدلى بچی مراقبت د لنگوال څخه وروسته

- د نوى زیریدلى بچی نوم باید یو انچ د گیدی په طرف د تعقیم شوى تار په وسیله غوټه او ټینچر ایودین یا پایودین په وسیله تعقیم شی
- د لنگوال څخه یو ساعت وروسته بچی کوشش کوی چی ودریری او باید په کافی اندازه ورږه بچی ته ورکړل شی چی معافیت حاصل کړی
- د بچی مور لپاره باید مناسب ځای جوړ کړای شی او کوشش باید وشي ترڅو ځوانه مور د زړی مور سره یوځای ونه ساتل شی

د نوی زیریدلی بچی مراقبت د لنگوال څخه وروسته

- د نوی زیریدلی بچی د غایطه موادو د اطراح لپاره دا ضروری ده چی یو کاشوغه غوړی یا پارافین د مستو سره یوځای بچی ته ورکړل شی ترڅو غایطه موادو دفع یی په اسانی سره وشي.

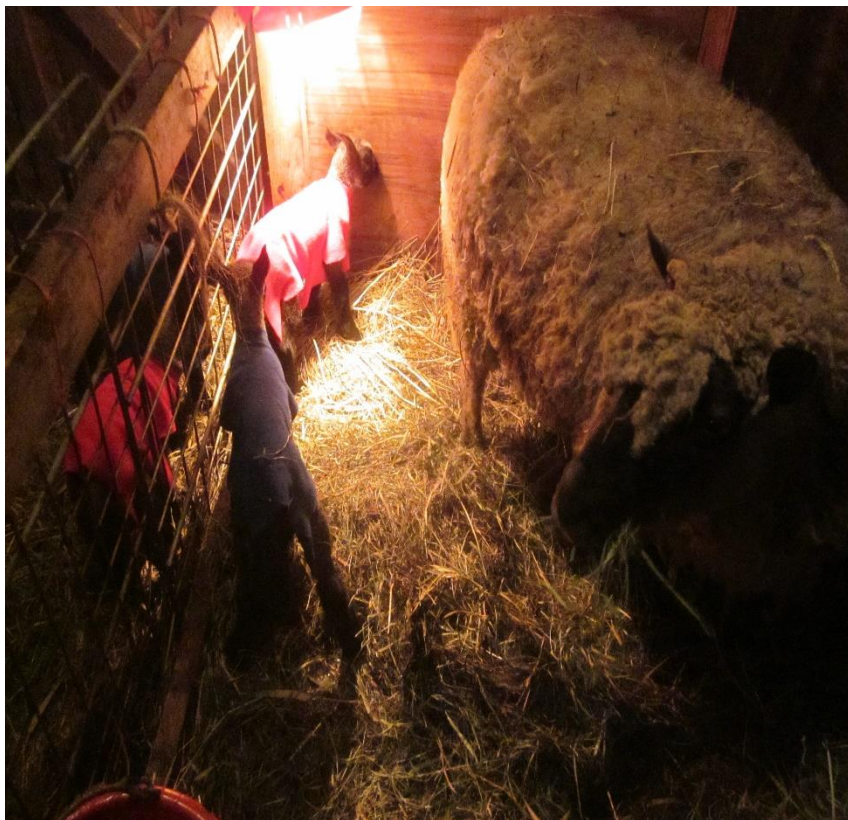

د نوی زیریدلی بچی مراقبت د لنگوال څخه وروسته

- د مور غولانځه باید ولیدل شی چی ایا التهاب لری او که نه
- که چیری نوی زیریدلی بچی د مور د غولانځه یی نه شوه رودلی باید کوشش وشي چی شیدی د چوشک دلاری ورکړل شی

د نوى زيريدلى بچى مراقبت د لنگوال څخه وروسته

- په ژمى كى بايد گرم ځاى آماده شى
- بستر بايد د بوسو څخه يا پك شالى څخه جوړ شوى وي
- د ضرورت په وخت كى بايد د گرم كوونكو وسايلو استفاده وشى
- د څاروى ځاى بايد كافى رڼا لرونكى او كافى تهويه سيستم لرونكى وي

د نوی زیریدلی بچی مراقبت د لنګوال څخه وروسته

- د بچی مور لپاره باید په کافی اندازه اوبه باید تهیه شی ځکه چی مور په دی وخت د نورو وختونو په نسبت زیات وخت ته اړتیا لری
- مور لپاره باید په کافی اندازه متراکمه خوراکه، او شنه وابنه ورکړل شی چی د شیدو د تولید سبب شی.

د بچی جدا کول یا Weaning

- نوی زیریدلی بچی ته باید تر ۱۲-۱۴ هفتو پوری د مور د شیدو خوړلو اجازه ورکړل شی
- در ۳ هفته گی بره و بزغاله را عادت به خوردن غذایی متراکم و علوفه تاز داده شود
- په دری هفتو په موده کی بچی ته د متراکمی خوراکه او وابنه ورکړل شی
- جدا کول د بچی باید په تدریجی ډول صورت ونیسی

Weaning د بچی جدا کول یا

د نوی زیریدل بچی د جیری تقسیم اوقات

وزن	Milk(ml)		Con (g)	Green fodder: Lucerne or berseem (kg)
	صبح	شام		
2.5	200	200	-	-
3.0	250	250	-	-
3.5	300	300	-	-
4.0	300	300	-	-
5.0	300	300	50	Ad libitum.
6.0	350	350	100	Ad libitum.
7.0	350	350	150	Ad libitum.
8.0	300	300	200	Ad libitum.
9.0	250	240	250	Ad libitum.
10.0	150	150	350	Ad libitum.
15.0	100	100	350	Ad libitum.
20.0	-	-	350	Ad libitum.
25.0	-	-	350	1.5
30.0	-	-	350	2.0
40.0	-	-	350	2.5
50.0	-	-	350	4.0
60.0	-	-	350	5.0
70.0	-	-	350	5.5

د څاروی د صحت مراقبت

(biosecurity)

- د څاروی ساتل د هغه ساری ناروغيو څخه چې د یو څاروی څخه بل څاروی ته د مختلفو وسایلو په واسطه انتقالیږي
- ضد عفونی کول: د څاروی د اوسیدو د ځای څخه د ناروغيو د عواملو له منځه وړل
 - فزیکي
 - کیمیاوي
 - گاز

د څاروی د صحت مراقبت

- هغه څوک چې په لنگوال کې مداخله کوي باید حفظ الصحة مراعات کړي
 - لاسونه په صابون پریمنځی
 - دستکشی باید واچوی
 - مخصوص کالی باید واغوندي
- د لنگوال ځای باید وروسته د لنگوال څخه په مکمل ډول پاک شي
- پریوان یا پلاستې باید د لیری واچول شي (هیڅکله په سیند یا لختی کې وانه شول شي باید بنځ شي)

د څاروی د صحت مراقبت

- بچی ته باید ورگه ورکړل شی
- د بچی نوم باید وتړل شی او ضد عفونی شی
- د څاروی د اوسیدو ځای باید روزانه پاک شی
- واکسینونه باید تطبیق شی
- د ناروغ څاروی باید جدا شی او روغو څاروی سره یوځای نه شی
- د څړ ځایونو د ککړیدو څخه باید مخنیوی وشي
- هیچاته اجازه ورنه کړل شی چی فارم ته داخل شی

د خارجی پرازیتونه

- ډنگر والی
- لږ وزن اخستل
- وړی پی له منځه تللی وی
- بی اشتها
- ضعیف

- د خارجی پرازیتونو په مقابل د څارویو منحل د چنجیو ضد درملو سره

داخلی پرازیتونه

- وزن بایلل
- کم وزن اخستل
- د وینستانو رنگ یی الوتی وی
- اسهالات
- د بدن د اوبه د لاسه ورکول
- ضعیفی

دوای ضد پرزایت های داخلی

د سومانو يا نوکان قطع کول

په کال کی باید څلور دفعی تکرار شی

په منظم ډول باید سوم قطع شی

شنگل به شکل گرفته شود که قسمت نرم با سم یکسان به زمین بخورد

د پښو مشکلات باید مطالعه شی

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Eat More Goat

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library